

11.02.2022- İstanbul

UZAKTAN SUNULAN SAĞLIK HİZMETLERİ ve TELE TIP YÖNETMELİĞİ

Av. Emre ULA

1. GİRİŞ

Teknolojik gelişmeler ve dijital devrim her sektörü olduğu gibi sağlık sektörünü de dönüştürmektedir. Son zamanlarda sağlık hizmetleri, çeşitli kurum ve organizasyonlar (özel hastaneler, sigorta şirketleri, doktorlar, merkezi yurt dışında olan şirketler) tarafından geleneksel yöntemlerin yanı sıra mobil uygulamalar ve online platformlar üzerinden sunulmaya başlanmıştır. Bazı deneysel örneklerde ameliyatlara dahi 5G teknolojisi kullanmak suretiyle robotik kollarla yapılmaya başlanmıştır.¹

Konunun gittikçe popülerleşmesi ve yaygınlaşma potansiyeli taşıması sebebi ile uzaktan sunulan sağlık hizmetlerinin hukuki altyapısını tesis etmek maksadı ile Sağlık Bakanlığı tarafından *Uzaktan Sağlık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik*² (“Tele Tıp Yönetmeliği”) hazırlanmış ve 10 Şubat 2022 tarihinde Resmî Gazete ‘de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu çalışmanın konusu Tele Tıp Yönetmeliği’nin değerlendirilmesidir. Çalışmanın sonuç kısmında ise görüş ve önerilerimiz ortaya konulacaktır.

¹ Örnek video; <https://www.youtube.com/watch?v=IGLbHcsGXoU>

² <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/02/20220210-2.htm>

2. UZAKTAN SAĞLIK HİZMETLERİNİN SUNUMU (TELE TIP) HAKKINDA YÖNETMELİK

T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından her yıl hazırlanmakta olan *Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu*'nun 2021 yılı İkinci Altı Aylık Dönemde Gerçekleştirilmesi Düşünülen Faaliyetler arasında olan Tele Tıp Yönetmeliği çalışması yapılacağı belirtilmiş ve söz konusu çalışma gerçekleşmiştir.³

Yönetmelik ile amaçlanan; sağlık hizmetinin çağdaş tıbbi teknolojiye dayanılarak sunulmasına hizmet etmek üzere uzaktan sağlık hizmeti sunacak sağlık tesislerine izin verilmesine, uzaktan sağlık bilgi sisteminin geliştirilmesine ve tescil edilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesidir. İlgili yönetmeliğin Kapsam başlıklı 2. Maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir;

“Bu Yönetmelik; uzaktan sağlık hizmeti sunan tüm sağlık tesislerini, uzaktan sağlık hizmeti sunumunda yer alan tüm sağlık meslek mensuplarını, uzaktan sağlık bilgi sistemi geliştiricilerini ve uzaktan sağlık hizmeti almak isteyen gerçek kişileri kapsar.”

Yönetmeliğin 4. Maddesi'nde ise;

“... ”

ç) *Sağlık tesisi: Uzaktan sağlık hizmeti sunmak üzere bu Yönetmelik kapsamında Bakanlıkça yetkilendirilmiş sağlık kuruluşlarını,*

d) *Uzaktan sağlık bilgi sistemi: Bakanlık tarafından üretilen veya Bakanlık tarafından tescil edilmek suretiyle uzaktan sağlık hizmeti sunumunda kullanılması onaylanan yazılı, sesli veya görüntülü iletişime olanak sağlayan güvenli yazılımı,*

³<https://sgb.saglik.gov.tr/Eklenti/41175/0/2021-yili-kurumsal-mali-durum-ve-beklentiler-raporupdf.pdf? tag1=3F17818731B689CF9B32CDBF4CB1F990AD16F77A>

e) *Uzaktan sağlık hizmeti: Bu Yönetmelik hükümlerine göre faaliyet izni almış sağlık tesislerinde, sağlık meslek mensubunun, sağlık hizmeti talep eden kişiye veya diğer sağlık mensubuna sunduğu uzaktan sağlık hizmetini, ifade eder.*”

şeklinde tanımlanmıştır.

Devam maddelerde ise; uzaktan sağlık hizmeti faaliyet belgesinin nasıl alınacağı, bu kapsamda verilen hizmetin neleri kapsayacağı, uzaktan sağlık hizmeti veren sağlık tesisinin hangi faaliyetleri gerçekleştirebileceği, uzaktan sağlık bilgi sistemi teknik altyapısının nasıl kurulacağı ve tesciline ilişkin usul ve esaslara yer verilmiştir.

Yukarıda bahsetmiş olduğumuz üzere; ameliyat gibi tıbbi müdahalelerin dahi uzaktan yapılabileceğine dair düzenleme Yönetmelik’in 7. maddesine eklenmiş ve bu doğrultuda,

“ ...

d) *Teknolojik imkanların elvermesi ve Bakanlıktan gerekli izinlerin alınması koşuluyla kişilere, Bakanlıkça belirlenen girişimsel veya cerrahi operasyon hizmetleri sunulabilir.* “

düzenlemesi yapılmıştır.

3. HASTANIN BİLGİLENDİRİLMESİ

01.08.1998 tarih 23420 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan *Hasta Hakları Yönetmeliği*’nin *Tanımlar* başlıklı 4. Maddesinde bilgilendirmenin;

“*Yapılması planlanan her türlü tıbbi müdahale öncesinde müdahaleyi gerçekleştirecek sağlık meslek mensubu tarafından kişiye gerekli bilginin verilmesini*” ifade ettiği belirtilmektedir.

Aynı yönetmeliğin; 7. Maddesinde hastanın bilgi isteme hakkı, 15. Maddesinde ise bilgilendirmenin kapsamı düzenlenmektedir.

Ula | Güven | Alpaslan | Yurttaş

Tele Tıp Yönetmeliği'nde ise hizmetin uzaktan sunulması sebebi ile bilgilendirme kapsamının genişletildiği göze çarpmaktadır. Bu doğrultuda mevcut Hasta Hakları Yönetmeliği'ne ek olarak, uzaktan sağlık hizmeti **sunulmadan önce** hasta hizmetin niteliğine göre;

- Hizmeti sunacak sağlık meslek mensubunun kimliği ve uzmanlığı,
- Sağlık meslek mensubunun hasta ile fiziksel olarak aynı ortamda bulunmayacağı,
- Bu hizmetin, yüz yüze verilen sağlık hizmetinin muadili olmadığı ve bu hizmet ile uygulamalı tedavinin farklı olduğu,
- Devam eden bir tedaviye aksatacak şekilde uzaktan sağlık hizmetinden faydalanamayacağı,
- Acil bir durumda uzaktan sağlık hizmetine başvurulmaması gerektiği,
- Tarafların açık rızası olmaksızın ses ve görüntü kayda alınmasının yasak olduğu,
- Uzaktan sağlık hizmetinin tıbbi ve hukuki sebeplerle hastaya bilgi verilmek koşuluyla her zaman sonlandırılabilirliği,
- Verilecek hizmetin mahiyeti ve sonuçları hususlarında

bilgilendirilmelidir.

SONUÇ ve ÖNERİ

Genel olarak; yönetmeliğin büyük bir hızla gelişen teknolojinin sağlık sektöründe uygulanması ihtiyacına cevap verme maksadı güttüğü ve bu yönü ile doğru bir adım olduğu değerlendirilmektedir. Diğer yandan yönetmeliğin Covid 19 pandemisinin hayatımıza sokmuş olduğu bir “uzaktan hizmet zorunluluğunun” bir ürünü olduğu da öne sürülebilir.

Bütün bu değerlendirmelerin yanında; yönetmeliğin kapsamının sağlık tesisleri merkezli bir bakış açısı ile kaleme alındığı anlaşılmaktadır. Ek olarak sağlık tesisi tanımını da dar bir şekilde yapmış, bu tip hizmetleri layıkıyla verebilecek kurum, kuruluş ve doktorlar uzaktan hizmet sunabilme imkanından mahrum bırakılmıştır. Yönetmeliğin kapsamının, en azından uzaktan sağlık hizmetlerini yoğunlukla sunmakta olan sigorta şirketlerini (özel sağlık poliçesi sahiplerine sunulan

Ula | Güven | Alpaslan | Yurttaş

konsültasyon, ikinci görüş hizmetleri) de içine alacak şekilde genişletilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

AV. Emre ULA

